

Sensorveiledning for skoleeksamen i autorisasjonsprøven i oversettelse april 2026

1 Beskrivelse av eksamen

Kandidatene til skoleeksamen har bestått hjemmeeksamen fra norsk til valgt fremmedspråk (prøve 1) eller fra valgt fremmedspråk til norsk (prøve 2) eller begge deler.

Skoleeksamen består i å oversette tre fagtekster: en økonomisk-administrativ tekst, en juridisk tekst og en teknisk tekst. Med 'fagtekst' menes her tekster (1) skrevet av fagperson/-instans til annen fagperson/-instans innenfor samme fagdomene ELLER (2) skrevet av fagperson/-instans til interesserte lekpersoner/fremtidige fagpersoner ELLER (3) som kjennetegnes av tilsvarende faglighetsgrad. Faglighetsgraden fremkommer blant annet ved bruk av fagterminologien og teksttypens karakteristiske syntaktiske trekk i tillegg til tekstens kilde. Hver av tekstene er på mellom 300 og 400 ord.

Eksamen gjennomføres i to deler:

Del 1 - Oversettelse av to fagtekster med alle hjelpemidler tillatt.

Del 2 – Etterredigering (*post-editing*) av et maskinoversatt førsteutkast av én fagtekst uten hjelpemidler. Førsteutkastet er ikke del av vurderingen og vil derfor ikke være tilgjengelig for sensorene. Eksamensbesvarelsen skrives direkte i eksamensprogramvaren WISEflow, og bruk av andre tekstbehandlingsprogram (inkludert MS Word) er ikke tillatt.

2 Oversettelsesoppdrag og dets betydning for vurderingen

Kriteriene for vurderingen av oversettelsene tar utgangspunkt i at oversettelsesarbeidet skal utføres i overensstemmelse med et tenkt oppdrag. Oppdraget gir opplysninger om (1) hvilket formål oversettelsen skal oppfylle og (2) hvilken målgruppe den er innrettet mot, jfr. f.eks. House (2015)¹. Disse opplysningene gis i en tekstboks plassert over selve kildeteksten. Ved vurderingen skal det derfor tas hensyn til i hvilken grad disse opplysningene er tatt til følge i oversettelsesarbeidet. Se vurderingsmatrisen nedenfor.

3 Generelt om vurderingen

Sensurvedtaket for skoleeksamen fattes på grunnlag av oversettelsen av samtlige tre fagtekster. Hver av tekstene må bestå for å oppnå samlet karakter BESTÅTT.

- I. Vurderingen skjer i henhold til kriteriene i vurderingsmatrisen som følger med denne sensorveiledningen.

Hovedregelen er at det skal være innholdsmessig samsvar mellom kildeteksten og målteksten. Innholdet skal formidles i tråd med gjeldende språkbruksregler og sjangerkonvensjoner i målspråket. Det kan i noen tilfeller være nødvendig med eksplisitering for målgruppen. Eksplisitering fører da til at målteksten inneholder mer (semantisk/pragmatisk) informasjon enn kildeteksten for å gjøre den forståelig for målgruppen.

- II. Hver kildetekst skal oversettes i sin helhet. Utelatelser som ikke er motivert av oversettelsesoppdraget, fører til IKKE BESTÅTT.
- III. I vurderingen må sensor ta hensyn til at kandidaten har utført Del 1 (juridisk og teknisk tekst) med tilgang til alle hjelpemidler og Del 2 (økonomisk-administrativ tekst) uten tilgang til hjelpemidler eller stavekontroll. Dette tilsier at enkelte grammatiske feil og mindre oversettelsesfeil kan aksepteres i vurderingen av Del 2, i motsetning til de strenge kravene som gjelder Del 1 – og i profesjonell praksis.

---

¹ Translation Quality Assessment. Past and present. Routledge.

- IV. Ved oversettelse fra fremmedspråk til norsk står kandidatene fritt til å levere besvarelsen på bokmål eller nynorsk. Ved etterredigering av den økonomisk-administrative teksten fra fremmedspråk til norsk, får kandidaten utlevert en maskinoversatt tekst på bokmål fordi maskinoversettelse fra fremmedspråk til nynorsk ikke er tilgjengelig. Også her står kandidaten fritt til å levere bevarelsen på nynorsk.

Merknad: Markering av utelatelser i kildeteksten, som regel i hakeparentes, skal gjengis i målteksten!

Styringsutvalget for autorisasjonsprøven i oversettelse (SAP)
Bergen, 26.03.2026

Vurderingsmatrise (rubrics) – Skoleeksamen - Autorisasjonsprøve i oversettelse (26.03.2026)

En vurderingsmatrise er et verktøy som inneholder klare vurderingskriterier og kvalitative beskrivelser av prestasjonsnivåer som karakteriserer en eksamensbesvarelse. Kolonnen til venstre spesifiserer de ulike vurderingskriteriene. Kolonnen i midten beskriver kvaliteten en eksamensbesvarelse må oppnå for at et spesifikt kriterium kan karakteriseres som *bestått*. Kolonnen til høyre spesifiserer når et kriterium karakteriseres som *ikke bestått*.

Alle kriteriene vektes likt i den samlede vurderingen av oversettelsen.

	Bestått
<p><i>Tekstens funksjon og formål (oversettelsesoppdrag/translation brief)</i></p> <p>Vurderer i hvilken grad kandidaten tar hensyn til formål og målgruppe teksten skal brukes til på målspråket.</p>	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til tekstens funksjon.
	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til tekstens formål og tiltenkt målgruppe som spesifisert i oversettelsesoppdraget.
<p><i>Budskap og betydning</i></p> <p>Vurderer i hvilken grad oversettelsen gjengir budskapet i kildeteksten på en korrekt eller tilnærmet korrekt måte.</p>	Oversettelsen tyder på at kandidaten har forstått kildeteksten.
	Ingen eller svært få betydningsendringer som følge av utelatelser og/eller tilføyelser som ikke er motivert av oversettelsesoppdraget.
<p><i>Tekstkonvensjoner og idiomatikk</i></p> <p>Vurderer i hvilken grad oversettelsen svarer til målspråkets generelle tekstkonvensjoner.</p>	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til typiske kjennetegn ved tekstsjanger på målspråket. Dvs. at oversettelsen kan leses som om den var skrevet direkte på målspråket.
	Korrekt og konsekvent valg av stil (f.eks. formell vs. uformell stil) som passer til oversettelsesoppdraget.
	Korrekt eller stort sett korrekt bruk av idiomatiske uttrykk og kollokasjoner.
<p><i>Vokabular/terminologi</i></p> <p>Vurderer i hvilken grad kandidaten oversetter vokabular/terminologi korrekt.</p>	Korrekt eller stort sett korrekt og hensiktsmessig oversettelse av vokabular/terminologi.
<p><i>Grammatikk & rettskriving</i></p> <p>Vurderer i hvilken grad oversettelsen følger målspråkets regler ang. grammatikk og rettskriving.</p>	Svært høy grad av grammatisk korrekthet og rettskriving.
	Sporadiske og/eller ikke-systematiske feil.